

การศึกษาเรื่องพัฒนาการของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาตำบลบางพระอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการก่อเกิดและพัฒนา กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ และศึกษาปัญหาอุปสรรคกระบวนการพัฒนากลุ่ม โดยเน้นศึกษาปัจจัย นำเข้า กระบวนการ และปัจจัยส่งออก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ คณะกรรมการ กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำตำบลบางพระ จำนวน 19 คน

ผลการศึกษา

1. กระบวนการก่อเกิดกลุ่ม กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำตำบลบางพระ เกิดจากการรวมตัว ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งให้มีพลังของกลุ่มในการขอความช่วยเหลือจากภาครัฐด้านวิชาการ การแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง และด้านการลงทุน ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ได้พัฒนา ตำบลบางพระ ให้เป็นชุมชนเข้มแข็งโดยสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มต่างๆ ตั้งแต่ปี 2541 จึงก่อ เกิดเป็นกลุ่มสัตว์น้ำตำบลบางพระ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกในกลุ่ม ได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ กับเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารทุกทุกด้านของ สมาชิก

2. กระบวนการพัฒนาของกลุ่ม มีลำดับขั้นของการพัฒนา เป็น 3 ระยะ คือ ระยะ ที่ 1 การจัดตั้งกลุ่มในลักษณะของกลุ่มไม่เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ.2538 ระยะที่ 2 ผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ชักชวนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง หันมารวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้กลุ่ม มีพลังแต่เนื่องจากทางจังหวัดยังไม่มีการสนับสนุนในการเลี้ยงสัตว์น้ำโดยตรง ระยะที่ 3 ใน ปี 2541 องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ ได้พัฒนาตำบลบางพระ ให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง

โดยให้มีการรวมกลุ่มต่างๆ ขึ้น รวมทั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำตำบลบางพระ และทางกลุ่มได้ยื่นคำร้องขึ้นทะเบียนกลุ่มเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2541 โดยมีกรรมการชุดก่อตั้งชุดแรกจำนวน 14 คน และมีสมาชิกจำนวน 40 คน

3. ผลที่ได้รับจากการพัฒนากลุ่ม กลุ่มได้รับการพัฒนาความรู้ การเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น โดยทางกลุ่มได้รับความรู้ที่ได้มาจากการอบรม ขณะเดียวกันในเรื่องการบริหารการเงินของกลุ่ม ได้มีระบบตรวจสอบโดยมีกรรมการ 19 คน กำกับดูแล มีการทำบัญชีแบบควบคุมยอดรายรับ-รายจ่าย และบัญชีผู้ขอเช่าอวน รายงานยอดเงินและนำส่งเป็นรายเดือน มีเหรียญกษาปณ์เป็นผู้รับผิดชอบ

4. ผลสำเร็จต่อการพัฒนากลุ่ม คือ ความพึงพอใจของสมาชิก เนื่องจากสมาชิกได้รับประโยชน์หลายประการจากการเป็นสมาชิก เช่น การกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ การได้รับการพัฒนาอาชีพ ได้ไปฝึกอบรมยังสถานที่ต่างๆ นอกจากนั้นยังเกิดความเข้มแข็งยั่งยืน เห็นได้จากกลุ่มมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและทางกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการร่างข้อบังคับ

5. ผลกระทบ คือ การที่ชุมชนไม่ย้ายถิ่นที่อยู่ และเห็นว่าอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำจะสามารถเป็นอาชีพหลักที่ทำรายได้และความมั่นคงให้แก่สมาชิก นอกจากนี้ ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่ตลอดเวลาทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกลุ่มได้ใช้วิธีการทาง

ธรรมชาติ ไม่พึ่งพาสารเคมีในการเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงไม่สร้างมลพิษให้เกิดกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มต้องมีการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทนผู้นำท้องถิ่น และแกนนำในกรรมการกลุ่ม
2. กลุ่มต้องแสวงหาวิธีการขยายกลุ่มย่อยในแต่ละหมู่บ้าน และกลุ่มย่อยต้องมีกระบวนการพัฒนาที่สอดคล้องกับกลุ่มใหญ่
3. กลุ่มต้องมีการพัฒนาให้เกิดอาชีพใหม่โดยในเวลาที่ต้องการพักบ่อ หรือมีเหตุจำเป็นต้องพัก
4. เสริมสร้างความเชื่อมโยงกับกลุ่มต่าง ๆ ในตำบลบางพระ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม
5. รัฐต้องสนับสนุน ลูกพันธุ์กุ้งที่มีคุณภาพ ควบคุมกลไกตลาดการซื้อขาย - ขายที่มีความยุติธรรม ส่งเสริมในการส่งออกอย่างจริงจัง
6. รัฐต้องให้ความคุ้มครองผู้เลี้ยงสัตว์น้ำให้มีความมั่นใจต่อการประกอบอาชีพ สนับสนุนด้านการลงทุน และต้นทุนราคาอาหาร วัสดุอุปกรณ์ และราคาน้ำมันเป็นพิเศษเช่นเดียวกับเกษตรกรอาชีพประมง
7. รัฐต้องมีมาตรการส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งที่ชัดเจนในเรื่องการถูกกีดกันการส่งออกสารตกค้างในกุ้ง

The study investigated the process of forming and developing of an aquatic animal-raising group and its problems with focus on the inputs, the process and the output. The data were collected from 19 members of the aquatic animal-raising group in Tambon Bangpra.

The findings were summed up as follow :

1. Process of group formation. The aquatic animal-raising group in Tambon Bangpra original from the prawn-raising farmers who formed a group to seek technical assistance from the government in solving the prawn disease problem and the investment problem. Later the Tambon Bangpra Administrative Organization developed the tambon into a strong community by encouraging the formation of different groups. Therefore, the Tambon Bangpra aquatic animal-raising group emerged with the objects of enabling the members to exchange their opinions and experience and of being the information center for the members.

2. Process of group development. There were three developmental stages. The first stage was forming an informal group in 1995. In the second stage, the local leaders, namely tambon headmen, and village headmen persuaded prawn-raising farmers to form a group to increase the bargaining power, but the province did not directly have any aquatic animal-raising group. In the third stage, or in 1998. The Tambon Bangpra Administrative Organization developed Tambon Banpra to be a strong community and several groups were formed, including the Tambon Bangpra aquatic animal-raising

group. The group registered on January 10, 1998 and the first foundation committee consisted of 14 executive members and 40 ordinary members.

3. Results from group development. The group was trained on aquatic animal-raising and financial management. There was an audit system controlled by 19 committee members. An account was made and expense and an account of the ring net hirers, and a report of the monthly total account receivable. There was a treasurer responsible for this task.

4. Success of group development, i.e., group members' satisfaction.

The members gained several benefits from their membership, such as getting loans with the low interest rate, receiving occupational, development, having a chance to make observation tours, and having sustainable strength. This could be clearly seen from the fact that the group had its own rules, regulations and criteria that all of its members were involved in setting in order to be fair for all.

5. Impact. The community people did not want to move out because they realized that aquatic animal-raising farming could be a primary occupation that produced consistent income and economic security to the group members. Because they were also trained on aquatic raised aquatic animals in a natural way and did not use any chemical, so there was no pollution.

Recommendations

1. A new generation of local leaders and core members of the committee must be developed to replace the older generation.

2. Some method must be used to form subgroup in each village and these subgroups must have a developmental process that is in accordance with that of the big group.

3. The group must develop new occupations to do during the time when the ponds needed a temporary stop.

4. Different groups in Tambon Bangpra should link with each other in helping to conserve the environment.

5. The government must supply quality be by prawns, control the market mechanism and seriously promote exportation.

6. The government must protect the aquatic animal-raising farmers so that they will have confidence in their occupation. It should support their investment and help control animal feed prices, material and equipment, oil price, as it helps fishing farmers.

7. The government must have clear measures in assisting prawn-raising farmers to export, as they are often faced with the trade barrier due to the chemical substance left in the exported process.